

HALJALA VALLAVOLIKOGU OTSUS

ÄRAKIRI

Sagadis

15. detsember 2016 nr 179

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemine

Haljala Vallavolikogu 20. septembri 2016 otsuse nr 174 „Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamine ning ettepaneku tegemine ühinemisläbirääkimiste alustamiseks“ ja Vihula Vallavolikogu 3. novembri 2016 otsuse nr 150 „Haldusterritoriaalse korralduse muutmise algatamise ettepanekuga nõustumine“ alusel on Haljala ja Vihula vald teinud menetlustoimingud haldusreformi käigus Haljala valla ja Vihula valla ühinemiseks ning ühinemise tulemusena uue haldusüksuse ja avalik-õigusliku juriidilise isiku moodustamiseks. Haldusreformi seaduse § 7 lõike 1 kohaselt taotletakse haldusterritoriaalse korralduse muutmist Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse (ETHS) § 9 lõigetes 9-12 sätestatud korras ehk taotlusele tuleb lisada seletuskiri, mis peab sisaldama selgitusi ETHS § 7 lõikes 5 nimetatud mõjude ja asjaolude arvestamise kohta. Nimetatud seletuskiri lisatud otsusele (neljal lehel).

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 10, haldusreformi seaduse § 4 lõike 2 ja § 7 lõike 1 ning Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõigete 1 ja 5 ning § 9 lõike 7 alusel

Haljala Vallavolikogu otsustab

1. Taotleda Lääne-Viru maakonnas haldusreformi käigus haldusterritoriaalse korralduse muutmist eesmärgil moodustada Haljala valla ja Vihula valla ühinemisel uus haldusüksus.
2. Määrata moodustatava haldusüksuse ning uue haldusüksuse piirides tegutseva kohaliku omavalitsusüksuse kui avalik-õigusliku juriidilise isiku nimeks Lahemaa vald. Uue omavalitsusüksuse moodustumisel ühinevad omavalitsusüksused Haljala vald ja Vihula vald lõpetavad tegevuse.
3. Haljala Vallavalitsusel kui ametiasutusel edastada Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 9 lõike 9 punktides 1, 3, 5 ja 6 nimetatud otsused ning andmed Lääne-Viru maavanemale 10 päeva jooksul otsuse vastuvõtmisest arvates.

/Allkiri/

Margus Punane

Volikogu esimees

KINNITUSMÄRGE

Haljala Vallavalitsus kinnitab, et Haljala Vallavolikogu 15. detsembri 2016.a. otsusest nr 179, toimik nr. 1-1.3, tehtud ära kiri on originaaliga samane. Haljalas, 16.12.2016.a.

/Allkiri/

Riina Must

Vallasekretär

Seletuskiri

Haldusterritoriaalse korralduse muutmise taotlemine otsuse juurde.

Lähtudes haldusreformi seaduse § 7 lõikest 1, on seletuskiri koostatud Eesti territooriumi haldusjaotuse seaduse § 7 lõikes 5 sätestatust tulenevalt ning sisaldab asjaolusid, millega on haldusreformi käigus Haljala valla ja Vihula valla ühinemise teel uue kohaliku omavalitsusüksuse moodustamisel arvestatud.

I. Haljala valla ja Vihula valla kui ühinevate haldusüksuste ajalooline taust

Haljala vald ja Vihula vald asuvad oma tänase territooriumi ulatuses suures osas endise Haljala kihelkonna maadel.

Esmakordsed kirjalikud teated Haljala kihelkonna kohta on pärit Taani Hindamisraamatust (1241), kus kirjeldatakse kihelkonnakülasid, nende suurust ja omanikke.

15.saj. eraldus Haljalast omaette kihelkonnaks Rakvere. Seega kujunesid järgnevateks sajanditeks lõplikult välja kihelkonna territooriumi piirid.

See umbes 500 km² ala ulatus Pahnimäe-Põdruse-Toolse joonelt Valgejõeni ja Auküla-Kihlevere rajalt kuni Soome laheni. Naaberkihelkonnad olid Kuusalu, Kadrina, Rakvere ja Viru- Nigula.

14-17. saj. tekkis Haljala kihelkonnas kokku 18 mõisat, suurimad nendest olid Selja, Sagadi, Loobu ja Aaspere. Tähtsamad sadamakohad- ja seda kogu Virumaa mastaabis- olid Vergi ja Toolse.

Seoses pärisorjuse kaotamisega moodustati vallad kui talurahva omavalitsusüksused. Kuivõrd toona tähistas vald ühe mõisa talurahvast, loodi Haljalas 18 valda, mis 19. saj. lõpul kolmeks suuremaks- Aaspere, Vihula ja Maarja ehk Varangu vallaks ühendati.

Oluliseks lähtekohaks Haljala valla ajaloo oli 1917.aasta, kui õpetaja Nurme eestvedamisel moodustati Haljala vald.

Praegune Haljala valla territoorium moodustus Haljala külanõukogu territooriumi baasil. Valla staatus omistati Haljala Küla RSN TK-le 30.aprillil 1992.a.

Omavalitsuste vabatahtliku ühinemise tulemusena moodustati 08.06.1999. a senise Vihula valla ja senise Võsu valla baasil uus omavalitsusüksus Vihula vald, keskusega Võsul. Vihulat on esmakordselt mainitud aastal 1241, Võsu ajalugu ulatub aastasse 1510.

Valla pindala on 364,91 km², rannajoone pikkus ca 100 km. Enamus maadest (ca 60%) paikneb Lahemaa Rahvuspargi territooriumil. 72% Vihula vallast on kaetud metsaga. Vallas on 52 küla ja üks alevik. Suuremad keskused on Võsu, Käsmu, Palmse, Võsupere, Vergi, Vihula, Annikvere. Vihula valla alla kuulub Eesti põhjapoolseim saar – Vaindloo kus asub Vaindloo tuletorn, samuti kuuluvad Vihula valla koosseisu Uhtju saared. Lahemaa Rahvuspargi koosseisus paikneb Vihula valla piires 13 sihtkaitsevööndit ja 2 loodusreservaati, maastikukaitsealadest on valla territooriumil Selja maastikukaitseala Selja jõeoru ja sealt avanevate paljandite kaitseks ning Toolse maastikukaitseala Eesti mandriosa ainsa soostunud tammiku kaitseks.

Valla staatus omistati Vihula Küla RSN TK-le 12.detsembril 1991.a.

Tulenevalt ajaloolisest seotusest on piirkonna elanikud olnud läbi lähiajaloo sotsiaalselt ja majanduslikult seotud. Toimib tööränne, kasutatakse omavalitsuste teenuseid ning suheldakse nii organisatsioonide kui eraisikute tasandil.

II. Ühinemise mõju elanike elutingimustele

Mõlemad vallad on oma senistes arengusuundades väärtustanud oma looduslähedast, head ja turvalist elukeskkonda ning samal suunal plaanitakse jätkata ka uues moodustuvus omavalitsuses.

Omavalitsuste ühinemisega piirkonna elanike senised elutingimused oluliselt ei muutu. Säilivad senised teenused ja nende osutamise kohad, võimalusel täienevad sotsiaalteenuste pakkumise võimalused ning teenuste loetelu. Mõlema ühineva omavalitsuse tugevusi ära kasutades arendatakse välja ühtlase kvaliteediga avalike teenuste võrk.

Ühinevad omavalitsused on kokku leppinud elanike igapäevaste valikute toetamise ning edaspidi toetatakse näiteks laste huvihariduse omandamist huvikoolides väljaspool omavalitsust. Eakate vallakodanike hoolekandeteenuste rahastamisel kaetakse põhjendatud juhtudel vajalikud kulud.

Kõik omavalitsuse eelarvest makstavad palgad, hüvitised, toetused ja muud rahaliselt arvestatavad väärtused ühtlustatakse paremuse suunas.

III. Piirkonna elanike ühtekuuluvustunne

Mõlema omavalitsuse puhul on sarnane kultuuriline ning majanduslik taust. Mõlema valla puhul on tegu põliste põllumajanduspiirkondadega (endised mõisamaad ja sealt edasi kolhoosid) ning seetõttu on neil sarnased probleemid. Suurimaks erinevuseks ja samas ka suurimaks ühendajaks kahe omavalitsuse osas on meri. Vihula valla territooriumi hõlmab suurel määral Lahemaa rahvuspark, mille olulisus piirkonna jaoks on määrava tähtsusega.

Mõlemad omavalitsused on viimaste aastakümnete jooksul olnud kultuuriliselt väga seotud. Peamine tööränne mõlema omavalitsuse territooriumil on Rakvere suunas. Viimasel ajal on sagenenud tööränne Haljala vallast Vihula valda seda eriti seoses Vihula valla territooriumil asuvate mõisate, kui peamiste turismiobjektide, ja metallitööstuste arenguga. Vihula valla elanikud kasutavad Haljala valla erinevaid teenuseid (haridus, kultuur, jaekaubandus jt).

Suurimaks ühtekuuluvustunde tekitajaks saab ilmselt tulevikus olema ühiselt tekkivad uued traditsioonid ning seniste traditsioonide edasikandmine ja tunnustamine kogu vallarahva poolt. Oluliseke peetakse ka koostööd naaberkihelkondade ja naaberomavalitsustega.

IV. Ühinemise mõju avalike teenuste osutamise kvaliteedile

Omavalitsusüksuste ühinemisel seatakse eesmärgiks uue omavalitsuse võimekuse kasv, kvaliteetsete avalike teenuste pakkumine, piirkonna arengueelduste kasutamine ja ühtlasem piirkondliku areng.

Uues omavalitsuses on kvalifitseeritud ametnikud ja töötajad, läbi mille on tagatud kõigile elanikele on kättesaadavad kõrge kvaliteediga avalikud teenused ning kelledele võimaldatakse läbi uuendatud koosseisude ja korrastatud tööülesannete konkurentsivõimeline palk

Ühinemise teel moodustunud kohaliku omavalitsuse üksus toetab vallaelanike heaolu ja rahulolu oma kodukohaga, väärtustab kogukondade jätkusuutlikku arengut, head elukeskkonda ja traditsioonide püsimist.

Ühinevad omavalitsused soovivad tulevikus:

- luua võimalused ettevõtlusele soodsa arenguruumi tekkimiseks;

- panustada hariduse kvaliteedi tõstmisse, väärtustades õpetajate tööd ja töötades välja uued õpetajate tasustamise alused;
- positiivse kuvandi loomisel kasutatakse Vihula valla kui Lahemaa rahvusparki territooriumi (sh mõisad) mitmekesiseid võimalusi rõhutades loodusliku elukeskkonna eeliseid ja Haljala valla olemasolevate kultuuri ja haridusasutuste potentsiaali valla kui terviku nüüdisaegse ja turvalise ning looduslähedase elukeskkonnana.

V. Ühinemise mõju haldussuutlikkusele

Nii Haljala ja Vihula valla tänane haldussuutlikkus on enamuses valdkondades küllaldane selleks, et pakkuda vajalikke teenuseid nii tänasel territooriumil kui ka suuremal, loodava ühendvalla, territooriumil. Ühinemise järgselt tagab parem rahaline võimekus ka suuremad võimalused investeringuteks.

Ühinemise järgselt ametiasutused liidetakse ning senise struktuuri baasil luuakse lisaks ametikohad, mille järele kindlasti vajadus tekib. Tulevikus soovitakse lihtsustada veelgi asjaajamise korraldust, võtta kasutusele senisest enam elektroonilisi vorme, luua regulatsioone, mis piiritlevad keskkonna, milles ametnikel on pädevus otsuseid teha kiirelt ning võrdse kohtlemise printsiibist lähtuvalt ja hea halduse tava arvestades.

VI. Ühinemise mõju demograafilisele situatsioonile

Demograafiliselt on nii Haljala kui ka Vihula vallas elanike arv langustrendis.

Elanike koosseisus on üsna suur osakaal eakatel inimestel, samas sünnib piirkonnas igal aastal ca 20 last. Selline rahvastiku koosseis võimaldab jätkusuutlikult lasteaedade ja koolide tööd kavandada, samas nõuab pidevat tähelepanu eakatele suunatud teenuste pakkumisele-sotsiaaltransport, teenused, hooldus nii kodus kui vajadusel hooldusteenuse toetamine hoolekandetasutuses.

Demograafilisi muutusi saab esile kutsuda edasiste poliitiliste otsustega – kõrgemad toetusemäärad, tasuta toit koolis ja lasteaias, huvikoolide rahastamine, tasuta lumetõrje, mis aitavad kaasa elukeskkonna arendamisele, ettevõtluskeskkonna paranemisele millega kaasneb uute töökohtade teke ja palgataseme paranemine.

VII. Ühinemise mõju transpordi ja kommunikatsiooni korraldusele

Transpordikorraldus ühinevate omavalitsuste piirkonnas on seni korraldatud suhteliselt hästi. Vajadus on tihendada senist liinivõrku Rakverest Haljala ja Võsu suunal õhtuti peale tööpäeva ja huviringide lõppemist.

Edasise transpordikorralduse parendamise eesmärgiks võetakse senise toimiva, mõistliku ja tegelikul elanike vajadustel põhineva süsteemi säilitamine ja täiustamine.

Sotsiaaltranspordi ja õpilastranspordi ühildamine.

Oluliseks peetakse valla ajalehe väljaandmist ja selle tasuta kojukannet iga vallaelaniku postkasti. Üldiseks teadmiseks ametlikku infot edastatakse vallaelanikele peamiselt läbi valla ametliku veebilehe ja valla ajalehe, samuti kasutatakse erinevaid sihtgruppide kontakte ja kasutatakse sotsiaalmeedia võimalusi.

VIII. Ühinemise mõju ettevõtluskeskkonnale

Ühiseks eesmärgiks on ettevõtluse edendamiseks võimaluste loomine, milleks suurem omavalitsus läbi strateegilise planeerimise eeldatavalt paremad võimalused annab. Suuremas omavalituses suudetakse elukeskkonna edendamise ja kvaliteetsete avalike teenuste pakkumisega tagada ettevõtjatele vajalik töökeskkond (toimimiseks vajalik taristu) ja töajõud.

Jätkatakse ettevõtjate tunnustamist ja igal aastal parimatele ettevõtjatele auhindade andmise tava.

IX. Ühinemise mõju hariduslikule olukorrale

Alusharidust pakkuvad lasteaiad (lasteiaia rühmad) paiknevad moodustavas Lahemaa vallas piisava tihedusega ja jäävad toimima senistes asukohtades.

Kokku on lepitud, et senised koolid jätkavad tegevust. Koolides pakutakse vajalikke tugiteenuseid. Võimalus korraldada valla siseselt koolides ja ka lasteaedades õpetajate ja põhikooli õpilaste vahetust.

Haljalasse on kavas ehitada uus põhikoolihoone koos võimlaga, mis peaks tagama võimaluse kogu piirkonna lastele väga kaasaegse ja kvaliteetse hariduse omandamiseks.

X. Lahemaa valla kui organisatsiooniliselt ühtse teenusepiirkonna toimimine

Ühinemise tulemusel on võimalik optimaalselt planeerida piirkonna sotsiaalmajanduslikku arengut (lasteaiad, koolid, huviharidus, sotsiaalasutused, vaba aja ja sportimisvõimalused) tagades nende teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi kõigis piirkondades.

Kogu Lahemaa valla territooriumil korraldatakse teenuste pakkumine ühtsetel alustel. Lahemaa vallavalitsus kui ametiasutus pakub avalikke teenuseid valla ametiasutuses ning teeninduskeskustes Haljalas ja Vihulas. Teeninduskeskuses töötavad ametnikud on ametiasutuse töötajad ja kuuluvad ametiasutuse struktuuriüksuste koosseisu. Selline töökorraldus tagab koostöö, kogemuste vahetamise võimalused ja organisatsioonilise kuuluvustunde ning ühtlase kvaliteedi.

Ühetüübilised ja sarnastel alustel töötavad hallatavad asutused liidetakse või ühendatakse ning luuakse sellega tugevamad organisatsioonid, ühtlaselt kõrge teenuste kvaliteet ning tegusad töötajate meeskonnad.

Efektiivsemaks majandamiseks kasutatakse erinevate teenuste sisseostmisel üldjuhul ühishankeid. Piirkonnas püsiva teenuse osutamise (teehoolduse, heakorra, haljastuse jne) kvaliteedi säilimiseks võimaldada hangete piirkondade lõikes osadeks jagamine.